
<https://doi.org/10.15407/ukrmova2019.04.032>

УДК 811.161.2'37"2018/2019"

М.І. Степаненко

Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка, м. Полтава

ДИНАМІЧНІ ПРОЦЕСИ В ПЕРИФРАСТИЧНІЙ СФЕРІ: 2018 – 2019 рр.

У статті з'ясовано найважливіші інтра- й екстралінгвальні чинники формування вторинних номінувань в українському новітньому політичному дискурсі; виявлено основні перифрастичні поля і їхні конкретні репрезентанти з погляду семантичної наповнюваності, конотативної спеціалізації, лексико-семантичної організації; схарактеризовано семантичну диференціацію описових зворотів на позначення церковних інституцій, церковних діячів (перифрастичні спектри імен «Патріарх Філарет», «Митрополит Епіфаній»), суспільних подій, зокрема президентських та дострокових парламентських виборів в Україні, підготовки до них і наслідки цих кампаній, державних діячів (перифрастичні спектри імен «Петро Порошенко», «Володимир Зеленський»); доведено, що процес творення описових назв здійснюється за вже випрацюваними і специфічними моделями.

Ключові слова: перифраз, перифрастичне поле, конотативний потенціал, семантика вторинних номінувань, інтра- / екстралінгвальні чинники.

Надмірну політизацію українського суспільства послідовно й точно фіксує мова. Ідеться передусім про розширення політичного лексикону — суспільно-політичної лексики та термінології, перифрастичних структур. Механізм його творення пов'язаний із дією інтра- й екстралінгвальних чинників. До власне мовних чинників слід віднести насамперед «номінативну безвихідь або внутрішньомовну потребу в називанні нової реалії», «принцип економії мовної енергії та зусиль, лінгвальних засобів», «прагнення до новизни та свіжості, емоційності й експресивності» [5: 261]. З-поміж позамовних чинників найважливішими є такі, як політична

© М.І. СТЕПАНЕНКО, 2019

активність людей (участь у різноманітних політичних акціях, дискусіях, відвідання мітингів, обговорення політичних подій), діяльність політичних партій, робота Верховної Ради України тощо. Механізм, про який мовиться, скрупульозно проаналізований і системно схарактеризований у монографіях «Політичне сьогодення української мови: актуальний перифрастикон» [3] та «Публіцистично-політичні перифрази в українській мові: 2017 рік» [4]. Пропонована праця логічно продовжує ці студії. Вона охоплює дворічний період (2018 — 2019) і базується на тому засадничому положенні, що «кожен із перифрастичних зворотів є носієм інформації про те, що відбувається в сучасному суспільстві, як до тих або тих важливих чи менш значущих змін причетні люди (політики, державні діячі й т. д.), різні об'єднання людей (за партійною належністю, громадською діяльністю і т. ін.)» [4: 3 — 4]. Він утворюється за зразком частіше словосполучень, рідше складнопідрядних речень. Серед перших переважають іменниково-прикметникові конструкції, з-поміж других — речення із присубстантивно-атрибутивними й займенниково-співвідносними предикативними частинами.

Новітні політичні перифрази не знайшли належного висвітлення в лінгвістиці, отже, актуальність дослідження очевидна.

Метою нашої розвідки є з'ясування найважливіших інтра- й екстра-лінгвальних чинників формування вторинних номінувань у політичному дискурсі, виявлення основних перифрастичних полів і їхніх конкретних репрезентантів із погляду семантики, конотативної наповнюваності, лексико-семантичної організації, ономасіологічної маркованості.

У 2018 — 2019 рр. відбулися важливі суспільні, зокрема й культурно-суспільні зміни, пов'язані з діяльністю української церкви. Що ж до найсутніших змін у церковному житті, то це, зокрема, надання автокефалії православної церкві України, отримання томосу про автокефалію, утворення Православної церкви України, предстоятелем якої став митрополит Київський і всієї України Епіфаній (Думенко). Кожну з вирізнених та інших не менш знакових або часткових подій фіксують описові назви, що входять до різних поліфункційних стосовно значення перифрастичних полів.

Актуальними типами семантичної диференціації вирізняється перифрастичне поле «Томос». До речі, словник сучасної української мови та сленгу обрав «томос» словом 2018 р. [1]. Згадані типи, тобто вторинні номінування події надання томосу, об'єднано в чотири основні семантичні групи: 1) «визначення місця події в розрізі історичної хронологізації України», напр.: *друге хрещення України* (РБК, 18.12.2018), *подія в один ряд із Володимировим Хрещенням і здобуттям незалежності* (Нов, 06.01.2019); 2) «з'ясування вагомості самого документа (томосу)», напр.: *одна з найголовніших наших українських реліквій* (Соб: 6); *не символ єднання української церкви, а русофобський проект усенародного масштабу* (ZU, 17.05.2019); 3) «вказівка на значення події для українського сьогодення», напр.: *поштовх для перемоги над агентурою в рясах* (С, 24 — 30.01.2019); 4) «характеристика події в контексті сучасних українсько-російських зв'язків»,

напр.: *перемога України й поразка Росії* (ВН, 15.01.2019), *для Росії більша геополітична катастрофа, ніж розпад Радянського Союзу* (5к, 08.02.2019), *свідчення духовної незалежності держави та визволення української церкви з московського поневолення* (ВН, 05.01.2019), *свято перемоги правди над брехливим російським смертоносним мороком* (СП, 24 — 30.01.2019).

Високий ступінь продуктивності притаманний описовим зворотам на позначення церковних діячів і церковних інституцій. Найширший перифрастичний спектр із розлогою його конкретною репрезентацією має ім'я «Філарет». Нейтральною тональністю наділені синтаксичні структури, які номінують зовнішність, вік патріарха: *сивочолий патріарх* (UZ, 14.07.2019), *90-річний владика* (ТСН, 21.06.2019). У цьому ж конотативному контексті слід розглядати вторинне номінування *почесний патріарх* (ГТ, 24.06.2019), точніше, описову назву титулу, який Об'єднавчий собор присвоїв Філаретові 15 грудня 2018 р.

Перифрастичне ядро становлять ті одиниці, що вказують на роль патріарха Філарета в історії Української православної церкви Київського патріархату. Конструктивним центром описуваних структур є іменники з нейтральним (*людина*) або потенційно чи реально меліоративним значенням (*батько, борець, захисник, лідер, творець*). Для них типова багатокомпонентна організація у вигляді складного словосполучення або складнопідрядного речення. Пор.: *батько української автокефалії* (ТМ, 28.01.2019), *батько помісної церкви* (ЗІК, 23.01.2019), *духовний лідер православних українців* (УП, 23.01.2019), *будівничий Української православної церкви, яка отримала томос* (ZN, 28.01.2019), *ключова особа в історії становлення автокефалії Української православної церкви всіх трьох останніх десятиліть* (ГК, 08.07.2019), *борець за незалежну Українську церкву* (5к, 23.01.2019), *поборник нової церкви* (24к, 16.08.2019), *багаторічний лідер прихильників українського православ'я* (ІН, 28.06.2019), *творець відродженої української церкви* (С, 20 — 26.12.2018), *людина, яка пронесла ідею Української помісної церкви буквально на собі* (С, 20 — 26.12.2018), *той, хто пройшов через брехливі московські анафема та зміг створити організаційну основу церкви* (С, 20 — 26.12.2018). Аналізовані перифрази уподібнені за аксіологічною тональністю тим, які характеризують діяльність Філарета на міжнародному рівні. *Для світового православ'я цей церковний діяч фігура токсична* (УНІАН, 04.06.2019). Його вважають *ворогом російської церкви* (5к, 23.01.2019).

Наступну групу сформували вторинні найменування, які репрезентують Філарета як виняткову особистість, що суттєво впливає впродовж кількох десятиліть на духовний розвій суспільства, напр.: *найсамовідданіший захисник нашої віри, української землі й народу* (СП, 24 — 30.01.2019), *великий українець* (С, 20 — 26.12.2018), *справжній титан* (ДТ, 14.07.2019), *харизматичний лідер* (ДТ, 14.07.2019), *духовний тато* (ВВС, 11.05.2019), *духовний дідусь* (ВВС, 11.05.2019), *духовний лідер та наставник* (С, 20 — 26.12.2018), *батько-засновник* (Гор, 11.06.2019), *незламний борець* (Соб, 2019). У плані лексико-семантичної наповнюваності детермінованого компонента вони максимально наближені до щойно проаналізованих перифрастичних структур.

Окремий розряд представляють описові звороти, які висвітлюють патріаршу діяльність Філарета, нерозривний зв'язок його як очільника церкви з народом, напр.: *істинно народний патріарх* (УП, 23.01.2019), *патріарх від народу і для народу* (24к, 23.01.2019).

На жаль, обставини так склалися, що почесний патріарх Філарет пішов на конфлікт із новоствореною Православною церквою України і її очільником: вимагав зміни статуту церкви, закликав не виконувати угоду про створення ставропігії Вселенського патріархату в Україні, прагнув відновлення Київського патріархату. Результатом цієї конфронтації стала з'ява в мові таких перифраз пейоративного змісту, як *абсолютно радянська людина за стилем мислення* (РС, 15.05.2019), *ініціатор загрозового скандалу* (ВН, 17.05.2019), *руйнівник того, до чого Україна йшла століттями* (ВН, 17.05.2019), *фактичний союзник Москви в боротьбі проти томосу* (24к, 20.02.2019), *весільний генерал нової церкви* (24к, 16.08.2019), *ініціатор загрозового скандалу* (ВН, 17.05.2019), *професійний розкольник і бунтар* (О, 02.06.2019), *вічний розкольник* (Гор, 11.06.2019).

До сфери функційно активних входять описові найменування, що конституують перифрастичне поле «Митрополит Епіфаній». 3-поміж перифраз цього типу вирізняються дві самостійні групи. До першої уналежено вторинні назви, які характеризують вік, чесноти митрополита Епіфанія, його місце і вплив в українському та світовому православ'ї, напр.: *зручний намісник* (ВВС, 15.12.2018), *найпотужніша фігура в оточенні Філарета* (УП, 11.12.2018), *нейтральна фігура для головних груп впливу в церкві* (ВВС, 15.12.2018), *патріарший намісник* (УП, 15.12.2018), *місцєблюдитель патріаршого престолу* (ZU, 15.12.2018), *наймолодший митрополит* (ZU, 15.12.2018), *знавець грецької мови* (ТСН, 15.12.2018), *лояльний предстоятель* (ВН, 17.05.2019), *найвпливовіший релігійний лідер України* (НП, 16.08.2019), *особистість дуже цікава* (ZU, 15.12.2018), *слуга Вселенського Патріарха* (УМ, 11.06.2019), *досить закрита в медійному сенсі фігура* (ВВС, 16.12.2019).

Компонентний склад другої групи сформували перифрастичні звороти, які вказують на зв'язки між патріархом Філаретом та донедавна просто митрополитом, а нині вже *новообраним предстоятелем Православної церкви України* (УП, 15.12.2018) Епіфанієм, напр.: *десниця Філарета* (ВВС, 16.12.2018), *фактична десниця Філарета* (УП, 15.12.2018), *права рука патріарха Філарета* (Гор, 15.12.2018), *людина, яка була віддаленою від основних груп впливу в церкві та близькою до патріарха* (ВВС, 15.12.2018), *неформальне «продовження» Філарета* (ВВС, 15.12.2018), *ставленик і людина патріарха Філарета* (ВВС, 11.05.2019), *креатура патріарха Філарета* (ВН, 17.05.2019), *протеже патріарха Філарета* (УП, 15.12.2018), *вірний соратник Філарета* (ZU, 15.12.2018), *тінь Філарета* (ВВС, 15.12.2018), *найпотужніша фігура в оточенні Філарета* (УП, 18.12.2018), *член найближчого оточення Філарета* (УП, 15.12.2018). Після того, як «Філарет пішов від Епіфанія» [2], з'явилися негативно забарвлені описові структури на зразок *велика Філаретова помилка, але не головна* (ГК, 11.06.2019).

В окремих різновид вичленувано описові звороти, які розкривають непросту процедуру виборів предстоятеля Православної церкви України й дають оцінку чинним у нашій державі православним церквам. Основу перших сформувавши перифрази з детерміновальними компонентами *кандидат, претендент, висуванець, конкурент* та деякими ін., напр.: *новообра- ний предстоятель* (УП, 15.12.2018), *кандидат на предстоятеля єдиної украї- нської помісної православної церкви від Української православної церкви Київського патріархату* (Е, 22.12.2018), *конкурент Епіфанія* (Е, 22.12.2018).

Що ж до вторинних назв церков, то для Православної церкви Украї- ни найпромовистішими є номінації *дітище Філарета* (ZN, 28.01.2019), *фундамент, на якому вибудували нову єдину Православну церкву України* (Телеканал 112, 17.06.2019), для Української православної церкви Київ- ського патріархату, яка слугує *основою нової Православної церкви України* (УП, 14.06.2018), — *церква без Кирила* (УП, 15.12.2018), *церква без молитви за російську владу і за російське військо* (УП, 15.12.2018), *церква без Путі- на* (УП, 15.12.2018), *церква з Богом* (УП, 15.12.2018), *церква з Україною* (УП, 15.12.2018), для Української православної церкви Московського патріархату — *агент впливу Москви* (С, 22 — 28.02.2018), *агент Кремля у світовому православ'ї* (С, 24 — 30.01.2019), *знаряддя російщення украї- нського народу* (С, 11 — 17.01.2018), *інструмент проросійського впливу на державу, владу та суспільство в Україні* (ВВС, 15.12.2018), *нелегітимне релігійне утворення* (БТ, 14.11.2018), *одна з дивізій для гібридної війни* (УМ, 05.03.2019), *останній форпост Путіна* (УП, 03.02.2019), *передо- вий загін у гібридній війні, яку Московія четвертий рік веде проти України* (С, 11 — 17.01.2018), *пристанцище демонів* (СП, 17 — 23.01.2019), *підрозділ російських спецслужб* (С, 24 — 30.01.2019), *підрозділ Федеральної Служби Безпеки* (Стр, 19.01.2018), *провідна сила в інформаційній війні, яку проти України веде Російська Федерація* (С, 11 — 17.01.2018), *сектанти під па- тронатом держави-агресора, яким жодна притомна людина ані руки не по- дасть, ані свічки за здоров'я не поставить* (БТ, 14.11.2018), *служителька антихриста* (СП, 17 — 23.01.2019), *слухняна єпархія Російської правосла- вної церкви* (Соб, 2019), *тоталітарна секта, створена Сталіним у 1943 році під виглядом відродження православ'я* (СП, 17 — 23.01.2019), *українська філія Російської православної церкви* (С, 24 — 30.01.2019), *фактично філія Комітету державної безпеки* (СП, 17 — 23.01.2019), *філіал Російської пра- вославної церкви, що в найближчому часі, де-факто, опиниться поза зако- ном* (БТ, 14.11.2018), для Почаївської лаври — *головний осередок «руського міра»* (СП, 28.06.2018).

Уже було наголошено, що активну появу публіцистично-політичних перифраз спричинили важливі суспільні події, головню президентські та дострокові парламентські вибори в Україні, зрозуміло, і підготовка до них та наслідки цих кампаній. Президентські вибори 2019 року поіменовано *загальносвітовим трендом* (ВВС, 11.04.2019), *Каруселлю-2019* (УНІАН, 16.03.2019), *розривом шаблонів* (ВВС, 11.04.2019), *чорним дзеркалом по- українськи* (ВВС, 11.04.2019).

Найширше перифрастичне поле, як і слід було прогнозувати, мають імена «Петро Порошенко» і «Володимир Зеленський». На базі описових зворотів, які різнобічно характеризують Петра Порошенка, можна сформувати окрему лексикографічну студію [3: 256 — 266; 4: 294 — 307]. Склад перифраз, що з'явилися в 2018 — 2019 рр., зазнає чіткої семантичної диференціації. Серед них послідовно вичленовуються вторинні номінування, які розкривають риси вдачі Петра Порошенка (*дуже скупий чоловік* (УП, 09.04.2019), *любитель випити* (ЦН, 20.03.2019), *олігарх і людина, яка успішно тримала ніс за вітром за всіх попередніх влад* (С, 20 — 26.06.2019), *патологічний брехун* (УПБ, 26.04.2019), його бізнесові якості (*корумпований бізнесмен, навколо якого багато небезпечних людей* (УП, 11.01.2019), рівень заможності (*найзаможніший кандидат* (24к, 13.02.2019), *офіційний мільйонер* (С, 25 — 31.01.2018), *офіційний мільярдер* (УП, 26.01.2018), минулі заслуги (*один із фундаторів таких знакових для України політсил, як «Партія регіонів» та «Наша Україна»* (УПВ, 28.01.2019), *старий політик* (24к, 01.04.2019), *старожил української політики* (УП, 08.02.2019). Найпродуктивніший тип становлять перифрастичні звороти, що інформують про участь п'ятого Президента в наданні українській церкві автокефалії. Петра Олексійовича небезпідставно називають *будівничим національної церкви* (ZN, 28.01.2019), *захисником української церкви, мови та нації* (ZN, 28.01.2019), *одним із головних локомотивів створення української автокефальної церкви* (BBC, 08.08.2019), *найбільшим другом духовенства Православної церкви України* (ZN, 28.01.2019), *православним християнином, який страждає через розкол православ'я в Україні* (УПБ, 17.04.2018), *людиною, що доклала максимум зусиль для створення помісної церкви* (UZ, 01.02.2019). Перифрастичний дискурс послідовно фіксує змагання Петра Порошенка у виборчому процесі. Адепти Петра Олексійовича вважають його *європейським президентом* (ЛУ, 20.04.2019), *єдиним дипломатом, який зміг об'єднати Захід проти Путіна* (УП, 03.09.2018), *єдиним справжнім політиком серед усіх наших президентів* (ВД, берез., 2019), *лідером європейського рівня* (УМ, 13.03.2019), *найкращим Президентом України для нашого часу* (ВД, берез., 2019), *нашим проводирем* (ЛУ, 23.02.2019), *політиком найвищого формату* (СП, 28.03.2019), *проукраїнським державником* (УМ, 17.04.2019), *реальним політичним виразником України української* (СП, 4 — 10.04.2019), *українським державником* (СП, 7 — 13.02.2018), *універсально розвиненим політиком* (ЛУ, 23.02.2019), *нашим гетьманом* (ЛУ, 23.02.2019). На переконання опонентів, ненависників, колишній Президент — *ворог усього людства* (УМ, 29.01.2019), *збірний образ усіх бід* (УМ, 07.02.2018), *помилка українців* (УП, 19.04.2019), *розкольник України* (УПБ, 26.04.2019), *типовий опортуніст* (24к, 09.01.2019). Така полярна аксіологія поширена й на інші види діяльності Петра Порошенка, як-от: 1) *головнокомандувач України, пор.: єдиний воєначальник, який відродив українську армію* (УП, 03.09.2018), *єдиний воєначальник, який може протистояти агресорові* (УП, 03.09.2018), *не просто командувач, а й натхненний вихователь наших Збройних Сил* (ЛУ, 23.02.2019) і *загибель української армії* (ЦН, 20.03.2019); 2) боротьба

проти московського впливу в Україні, пор.: *єдиний, хто здатний протистояти Путінові* (ВД, берез., 2019), *ворог Кремля* (УМ, 29.01.2019), *ворог Російської Федерації* (УМ, 29.01.2019) й *архітектор реваншу проросійських сил в Україні* (С, 18 — 24.07.2019); 3) боротьба з олігархатом, пор.: *український політик (а не політик України!), який може відстоювати українські інтереси, тримати на вуздечці Ахметових, Коломойських, Ярославських, зручно розігрувати у Харкові позицію Геннадія Кернеса, тримати у жаху одеського жуліка Геннадія Труханова, підстьобувати галицьких цванцигерів* (СП, 28.03.2019) і *олігарх у шоколаді* (24к, 15.07.2019), *один із найбагатших олігархів із потужними амбіціями та розгалуженими політичними зв'язками, які глибоко вкоренилися за п'ять років президентства* (С, 02 — 08.05.2019). У 2018 — 2019 рр. помітно стали домінувати перифрастичні звороти з експліцитною негативною конотацією. Найвиразніше значення пейоративності передають вторинні описові звороти з детермінованим компонентом *барига* («продавець, торговець, бізнес якого оцінюється як недостойний»), напр.: *банальний барига* (ПУ, 04.04.2019), *молдовський барига* (Гор, 13.02.2019), *не президент, а підлий барига* (24к, 12.02.2019), *президент-барига* (ПУ, 04.04.2019).

Аналізовану групу доповнюють перифрастичні структури, у яких Петра Порошенка порівняно з такими одіозними постатями, як Віктор Янукович, Володимир Путін, напр.: *другий Янукович* (С, 18 — 24.01.2018), *другий Путін в Україні* (УПВ, 12.04.2019).

Нарешті, до розряду продуктивних слід зарахувати перифрази, що розкривають участь Петра Порошенка в президентських виборах 2019 р. Роль головного компонента в них найчастіше виконують іменники *учасник, гравець, жилець, лідер, тріумфатор, переможець*, напр.: *ключовий гравець майбутніх президентських виборів* (НВ, 14.04.2018), *«лідер» рейтингу недовіри* (УП, 05.06.2018), *тріумфатор попередніх виборів* (УП, 05.06.2018), *уже більше не жилець у президентському палаці* (ЗУ, 02.04.2019), *головний представник влади* (УП, 28.01.2019).

Дещо в іншому плані фігурує перифрастичне поле імені «Володимир Зеленський». Воно активно поповнюється новими конкретними репрезентантами. Незначний відсоток у цьому полі припадає на описові звороти, що різнобічно характеризують допрезидентський період життя Володимира Зеленського, зокрема його професійну діяльність, рівень політичної зрілості, статки, деякі віхи біографії. Конструктивним центром їх є іменники *комік, клоун, блазняр, комедіант, актор, людина, бізнесмен, уродженець, фронтмен, обличчя* та ін., напр.: *гарний клоун* (РС, 02.01.2019), *головний комік* (Д, 29.08.2018), *головний актор «95 кварталу»* (УПВ, 12.04.2019), *актор і клоун* (СП, 04 — 10.04.2019), *квартильний блазняр* (RTV, 22.02.2019), *хвацький бізнесмен* (Д, 29.08.2018), *клоун криворізький* (ВУ, 09.03.2019), *комік із телебачення* (СП, 25.04.2019), *актор без політичного досвіду* (ВВС, 01.04.2019), *людина, яка грає президента в кіно* (ОБ, квіт., 2019), *маленький кумедний чоловічок із телевізора під ніком ЗЕ* (Т, 05.04.2019), *містер комік* (СП, 18 — 24.04.2019), *наш сміхотворець* (ЛЮ, 23.02.2019), *професійний*

комік (ГТ, 26.04.2019), розумний, комедіант, але не клоун (РС, 11.04.2019), відомий комедіант (УМ, 22.01.2019), російський комік (СП, 4 — 10.04.2019), лідер «Кварталу» (D, 29.08.2018), обличчя «Студії Квартал-95» (DS, 09.01.2018), фронтмен «Кварталу-95» (D, 29.08.2018), ще не зовсім сформована особа (РС, 11.04.2019), абсолютний новачок у політиці та комік (СП, 18 — 24.04.2019), людина, яка не дала жодного інтерв'ю (УТ, 05.09.2019), зовсім нове в політиці обличчя (УМ, 22.01.2019), політичний неофіт (ВВС, 01.04.2019), людина з народу (Еп, 11.05.2019), за своєю суттю совковий чоловік (С, 25 — 31.07.2019), зелений мільйонер (Нов, 25.01.2019), один із найбагатших акторів (УП, 10.01.2019), російськомовний уродженець Кривого Рогу (ГК, 15.11.2018), сорокалітній підліток (ВВС, 12.04.2019), молода людина із повністю відсутнім негативним рейтингом, із колосальною впізнаваністю, яка дарує позитивні емоції (ВВС, 11.04.2019). Функцію типового семантичного маркера в цих структурах виконують прикметники або іменники в ролі узгодженого чи неузгодженого означення.

Основний масив аналізованих перифраз сформували описові звороти, що номінують участь Володимира Зеленського в новітньому політичному житті України. Аксиологічний спектр їх неоднорідний. У візії одних Володимир Зеленський — ворог із людським обличчям (О, 21.05.2019), людина з відверто антиукраїнськими, реваншистськими, проросійськими та зрадницькими поглядами (УМ, 27.03.2019), захисник російської мови (ВВС, 11.04.2019), комедіант-руйнівник (УМ, 16.04.2019), маска, від якої невідомо чого чекати (GU, 16.04.2019), поганий політик (РС, 02.01.2019), проросійський кандидат (D, 03.04.2019), узурпатор, який вийшов за межі своїх повноважень (УТ, 05.09.2019), людина, яка все життя насміхалася з України (Там само), тоді як в інших він асоціюється із символом зміни поколінь (DW, 17.04.2019), не агентом Кремля (Т, 05.04.2019), взірцем нового, некорумпованого стилю української політики (ВЗ, 25.05.2019), зброєю нового покоління (О, 21.05.2019), зброєю проти Росії нового покоління (О, 21.05.2019), людиною з народу (Еп, 11.05.2019), людиною змін (УТ, 05.09.2019), кращим вибором для українців (СП, 04 — 10.04.2019) дорогого слуги народу (D, 29.08.2018). Дехто вважає його незалежним кандидатом (Еп, 11.05.2019), а дехто — залежним претендентом на пост глави держави. Пов'язують Володимира Зеленського передусім з олігархом Ігорем Коломойським. Перифрастичні звороти, які відображають цю міжособистісну підпорядкованість, утворюються на базі іменників *маріонетка*, *маска*, *кінь*, *блазень*, *ставленик*, *іграшка*, *партнер*, *проект*, *протеже*, *слуга*, *фігура*, *кандидат* та ін., пор.: *ні-яка не іграшка в руках Коломойського* (ВВС, 07.02.2019), *не «план Б» Коломойського* (ВВС, 07.02.2019) й *іграшка Коломойського* (DW, 17.04.2019), *кінь Коломойського* (ТП, 06.03.2019), *маріонетка корупційного олігарха* (Ігоря Коломойського) (МН, 02.03.2019), *партнер Коломойського по медіа-бізнесу* (DW, 24.07.2019), *Бенін клоун* (УП, 06.03.2019), *головний комік Ігоря Коломойського* (D, 27.09.2018), *палацовий блазень олігарха та президента Європейського єврейського парламенту Коломойського* (УМ, 05.03.2019), *прихований кандидат від олігарха Ігоря Коломойського* (РС, 11.01.2019), *проект*

одіозного олігарха Ігоря Коломойського (РР, 18.04.2019), протезе Ігоря Коломойського (24к, 25.01.2019), реальний слуга корумпованого олігарха-втікача (РР, 18.04.2019), слуга Коломойського (РР, 14.02.2019), блазень Коломойського (АК, 14.02.2019), домашній блазень Коломойши (УР, лют., 2019), дуже вигідна фігура для гравця в шахи Ігоря Коломойського (УП, 10.01.2019), кандидат Коломойського (ЗІК, 21.02.2019), «кишеньковий» проєкт олігарха (РоІ, 15.11.2018), маска Коломойського (ЕН, 06.02.2019), особистий блазень Коломойського (Еп, 10.01.2019), ставленик олігарха Коломойського (24к, 01.04.2019).

Перифрази, що репрезентують Володимира Зеленського як кандидата на пост президента, об'єднуються передусім значеннями «який не стосується чинної системи» і «той, що не існує, але може існувати за певних умов». Вони конституюються за участю субстантивних лексем *кандидат*, *постать*, *людина* та прикметників *несистемний*, *асистемний*, *віртуальний*, які виконують роль ономасіологічного маркера конструкцій на зразок *антисистемний кандидат* (РС, 03.04.2019), *антисистемний кандидат із виразно популістськими гаслами* (ЄП, 26.04.2019), *віртуальна постать без політичного досвіду* (СП, 25.04.2019), *віртуальний кандидат* (УП, 19.04.2019), *віртуальний кандидат, у якого існує лише «телевізійний образ»* (ТСН, 11.04.2019), *віртуальний кандидат, який говорить постановочними словами і фразами* (ТП, 11.04.2019), *віртуальний президент* (Е, 16.04.2019), *людина з-поза політичної системи* (СП, 25.04.2019), *несистемний кандидат* (ВВС, 11.04.2019), *несистемний кандидат у президенти* (СП, 18 — 24.04.2019), *несистемний політик* (УП, 19.04.2019), *несистемний Президент* (UA1, 10.06.2019). Із цими перифрастичними зворотами семантично корелюють індивідуально-авторські описові звороти *дитячий альбом, який треба розмалювати, і в кожного є свої кольорові олівці* (УП, 15.04.2019), *розмальовка, для якої кожен виборець сам обирає фломастери* (УМ, 17.04.2019), *кіт у мішку* (УП, 19.04.2019), *звичайний котяра в порожньому мішку* (ЛУ, 20.04.2019), *звичайна голограма, яка усміхається й іноді щось говорить* (Т, 05.04.2019), *«чистий аркуш»* (НВ, 03.04.2019).

Ще в один тип зінтегровано перифрази, які транслюють президентську програму, отже, і самого майбутнього й уже чинного Президента Володимира Зеленського. Ідеться про вторинні номінування на вірець *кандидат у президенти без конкретних планів на майбутнє* (ЛУ, 20.04.2019), *кандидат, який витканий з інтернет-ресурсів та обіцянок* (ЗІК, 10.04.2019), *кандидат із телевізора* (ГК, 15.11.2018), *містер хаос* (СП, 18 — 24.04.2019), *людина, яка грає президента в кіно* (ОБ, квіт., 2019).

Президентський і парламентський виборчі процеси супроводжувало гасло «*нове (нові) обличчя*». Воно, зрозуміло, знайшло відбиток і у сфері описових номінувань перифрастичного поля «Володимир Зеленський». Серед його конкретних репрезентантів зафіксовано позитивно й негативно обарвлені вторинні назви *нове обличчя в політиці* (Гор, 14.11.2018), *нове обличчя для населення, розчарованого старою політичною елітою* (ДТ, 15.03.2019), *нове обличчя старого олігарха* (ОС, 27.02.2019).

Наступну групу утворюють описові звороти, які вказують на місце Володимира Зеленського у виборчому процесі 2019 р. (*вирок Порошенкові* (СП, 25.04. — 08.05.2019), *новачок на виборах, проте з першим рейтингом* (УМ, 05.03.2019), *головний фаворит президентської виборчої кампанії* (24к, 16.01.2019), *фаворит президентських перегонів* (С, 25.04. — 01.05.2019), *до-строково легітимний* (ЄП, 22.04.2019), *імовірний «зірковий» кандидат у президенти України* (24к, 06.11.2018), *імовірний наступник Петра Порошенка* (112, 12.04.2019), *найближчий конкурент [Юлії] Тимошенко* (УП, 10.01.2019), *переможець президентських виборів* (УП, 27.04.2019), *кандидат великих міст і молоді* (УП, 09.04.2019), *кращий вибір для українців* (СП, 04 — 10.04.2019), *переможець першого туру виборів* (D, 03.04.2019). Регулярною твірною базою для них є іменники *кандидат, конкурент, переможець, фаворит*.

Найвиразніше конотовані перифрази, які вказують на ступінь готовності Володимира Зеленського до президентської роботи, напр.: *перший президент, якому не потрібні великі канали, щоб спілкуватися з виборцями* (ВВС, 23.04.2019), *президент-голограма* (Еп, 11.05.2019). Вершинним компонентом аналізованого типу вторинних найменувань є синтаксична конструкція *пасажир за штурвалом літака* (ОБ, лют., 2019), що реалізує значення «відсутній досвід у керівництві державою». Авторство цієї описової структури належить Віталієві Кличку.

Зауважимо, що максимально відчутною конотованістю наділені перифрастичні вислови, у яких Володимира Зеленського порівняно з іншими відомими особистостями. Ці вторинні номінування розкривають його президентську й мистецьку діяльність (*український Макрон* (ВВС, 18.04.2019), *український Мадуро* (ТП, 04.04.2019), *український Масляков* (D, 29.08.2018), *український Рейган* (ОБ, квіт., 2019), *новий «зелений» український Наполеончик* (УТ, 05.09.2019), *український синьо-жовтий Путін* (Там само), *новітній Путін* (Там само), *новітній Наполеон* (Там само), *маріонетка Путіна* (УП, 10.04.2019), *агент Путіна* (УП, 10.04.2019), *українська Моніка Левінські* (Б, 28.09.2019).

У 2018 — 2019 рр. у політичному дискурсі з'явилося чимало перифраз на позначення партій, передусім тих, які стали активними учасниками виборчого процесу 2019 р. За політичною силою «Опозиційна платформа — За життя», як і за її попередниками — партією «Всеукраїнське об'єднання «Центр», перейменовану в партію «За життя», що об'єдналася з громадською організацією Віктора Медведчука «Український вибір», стійко закріпилися вторинні номінування *головний промосковський проект на виборах* (УМ, 08.08.2018), *внутрішній ворог України* (МН, 03.01.2019), *відверто проросійська політична сила* (НС, 08.07.2019), *російська «п'ята колона»* (ЗІК, 10.10.2018), *мозковий центр зі зміни або усунення конституційного ладу в Україні* (УП, 27.03.2018). Цікаво, що політичну силу, яку представляють Вадим Рабінович, Віктор Медведчук, Нестор Шуфрич, Вадим Новинський та інші політики, у народі названо «*Окупаційна платформа — За життя!*», «*Опозиційна платформа — За смерть!*», «*Окупаційна платформа — За смерть!*». Як позитивними, так і негативними щодо змісту є описові звороти до

політичних партій «Батьківщина» (*лідер симпатії українців* (УМ, 08.05.2018), «Голос» (*наймолодша й поки найменш передбачувана політична партія співака Святослава Вакарчука* (УМ, 16.07.2019), «Рух нових сил» (*партія лідерського типу* (УП, 22.06.2018), «Слуга народу» (*суто віртуальна партія* (ГК, 15.11.2018), *слуга Коломойського* (АК, 30.10.2018), *принципово нова влада* (Зе, лип., 2019), *безальтернативний лідер парламентських перегонів* (ЗУ, 18.07.2019), *абсолютно віртуальний проект* (ГК, 15.02.2019), *партія «зелених депутатів»* (С, 1 — 7.08.2019), «Блок Петра Порошенка «Солідарність» (*традиційний лідер серед кнопкодавів у парламенті* (С, 21 — 27.06.2018), *найбільш підготовлена, проукраїнська, проєвропейська патріотична партія* (УМ, 17.07.2019), *ключовий гравець у нинішній владі* (УМ, 08.05.2018), «Українське об'єднання патріотів — УКРОП» (*ручна «приватівська» партія* (ГК, 03.10.2018), «Народний фронт» (*добре профінансований політичний труп* (С, 7 — 13.02.2019), «Опозиційний блок» (*внутрішній ворог України* (МН, 03.01.2019), *рупор Кремля* (МЗ, 01.08.2018), «Рух нових сил» (*партія лідерського типу* (УП, 22.06.2018).

Отже, процесові творення перифраз у публіцистичному дискурсі відведено винятково важливе місце. Описові звороти досить влучно характеризують людей і події, що відбуваються в суспільстві. В їх основі лежать різні моделі творення. Репрезентантом тієї або тієї семантики чи конотативного потенціалу є окремі марковані мовні одиниці або весь контекст. Процес вторинного номінування в політичній царині триває. Завдання мовознавчої науки — об'єктивне й коректне лінгвістичне інтерпретування їх.

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ

- 112 — 112.ua: сайт телеканалу. URL: <https://ua.112.ua>.
- 24к — Телеканал новин «24». URL: <https://24tv.ua>.
- 5к — 5 канал: сайт телеканалу. URL: <https://www.5.ua>.
- АК — Антикор. URL: <https://antikor.com.ua>.
- Б — Букви: сайт інтернет-видання. URL: <https://bykvu.com/ua>.
- БТ — Без Табу: інтернет-портал. URL: <https://beztabu.net>.
- ВД — Велика держава вільних і щасливих людей: програма кандидата на пост Президента України Петра Олексійовича Порошенка.
- ВЗ — Високий замок. Блоги. URL: <https://wz.lviv.ua/blogs>.
- ВН — Волинські новини: сайт інформаційної агенції. URL: <https://www.volynnews.com>.
- ГК — Главком. URL: <https://glavcom.ua>.
- Гор — Гордон: сайт інтернет-видання. URL: <https://gordonua.com>.
- ГТ — Громадське Телебачення: сайт. URL: <https://hromadske.ua>.
- ДТ — Дзеркало тижня. Україна: сайт. URL: <https://dt.ua>.
- Е — Еспресо: портал. URL: <https://espresso.tv>.
- ЕН — Економічні новини: сайт газети. URL: <https://enosty.com/uk>.
- ЄП — Європейська правда: новинний ресурс. URL: <https://www.eurointegration.com.ua>.
- Зе — Зе! Депутат СЛУГА НАРОДУ: інформаційний бюлетень.
- ЛН — Ліга. Новини. URL: <https://ua-news.liga.net>.
- ЛУ — Літературна Україна: газета письменників України. 2018 — 2019.
- МН — Мережа Новин: сайт. URL: <http://merezha.com>.
- НВ — Новое время: сайт журналу. URL: <https://nv.ua/ukr>.
- Нов — Новинарня: український ньюз-рум. URL: <https://novynarnia.com>.
- НП — Новини Полтавщини: сайт обласного комунального інформаційного агентства. URL: <https://np.pl.ua>.

- НС — Наше слово: сайт газети. URL: <https://www.nasze-slowo.pl>.
О — Обозреватель: сайт газети. URL: <https://www.obozrevatel.com>.
ОБ — Останній Bastion: суспільно-політична газета.
ОС — Офіційний сайт Володимира Зеленського і команди. URL: <https://ze2019.com>.
ПУ — Преса України: сайт газети. URL: <https://uapress.info>.
РБК — РБК—Україна. Styler: інформаційний портал. URL: <https://styler.rbc.ua>.
РР — Рівне ракурс: сайт газети. URL: <https://rakurs.rovno.ua>.
РС — Радіо Свобода. URL: <https://www.radiosvoboda.org>.
С — Свобода: газета. 2018 — 2019.
Соб — Собор: на підтримку Православної церкви України.
СП — Слово Просвіти: всеукраїнський культурологічний тижневик. 2018 — 2019.
Стр — Стрічка.ком. URL: <http://strichka.com>.
Т — Тиждень.ua. URL: <https://tyzhden.ua>.
ТМ — Твоє місто: Львівський міський портал. URL: <http://tvoemisto.tv>.
ТП — Телеканал «Прямий»: сайт. URL: <https://prm.ua>.
ТСН — ТСН: сайт інформантства. URL: <https://tsn.ua>.
УМ — Україна молода: щоденна українська інформаційно-політична газета. 2018 — 2019.
УНІАН — УНІАН: сайт інформантства. URL: <https://www.unian.ua>.
УП — Українська правда: сайт газети. URL: <https://www.pravda.com.ua>.
УПБ — Українська правда. Блоги. URL: <https://blogs.pravda.com.ua>.
УПВ — Українська правда. Вибори. URL: <https://vybory.pravda.com.ua>.
ЦН — Цензор. НЕТ. URL: <https://censor.net.ua>.
BBC — BBC News Україна: сайт інформаційного агентства. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian>.
BU — BusinessUA.Com: інтернет-видання. URL: <http://businessua.com>.
D — Depo.ua. URL: <https://www.depo.ua>.
DS — DS News. URL: <http://www.dsnews.ua>.
DW — Deutsche Welle. URL: <https://p.dw.com>.
En — Enigma.ua. URL: <https://enigma.ua>.
F — Facebook. URL: <https://www.facebook.com>.
GU — Gazeta UA. URL: <https://gazeta.ua>.
IN — Insider. URL: <http://www.theinsider.ua>.
MN — Mukachevo.net: Закарпатський інформаційно-діловий портал. URL: <http://www.mukachevo.net/ua>.
MS — MediaSapiens. URL: <https://ms.detector.media>.
Pol — Politeka. URL: <https://politeka.net/ua>.
RTV — Rabinovich tv: сторінка на You Tube каналі. URL: <https://www.youtube.com>.
UA1 — UA1: Інтернет-видання. URL: <https://ua1.com.ua>.
Up — UAportal. URL: <https://www.uaportal.com>.
UZ — UA ZMI: Новини України: сайт. URL: <https://uazmi.org/news>.
YT — YouTube. URL: <https://www.youtube.com>.
ZIK — ZIK: сайт інформ. агентства. URL: <https://zik.ua>.
ZN — Zaxid.net. URL: <https://zaxid.net>.
ZU — Znaj.ua. URL: <https://znaj.ua>.

ЛІТЕРАТУРА

1. Костюк С. Здобути духовну незалежність України. Томос — поштовх для перемоги над агентурою в рясах. *Свобода*. 2019. 24 — 30 січ. С. 11.
2. Романюк Р. Як Філарет пішов від Епіфанія і що тепер буде з ПЦУ. *Українська правда: сайт газети*. 2019. 20 черв. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2019/06/20/7218716/> (дата звернення: 21.06.2019).
3. Степаненко М.І. Політичне сьогодення української мови: актуальний перифрастикон. Харків, 2017.
4. Степаненко М.І. Публіцистично-політичні перифрази в українській мові: 2017 рік. Полтава, 2018.

5. Стишов О.А. Нова суспільно-політична лексика і термінологія в сучасній українській мові. *Лінгвістичні дослідження*. Харків, 2019. Вип. 50. С. 258 — 268. DOI: <https://doi.org/10.34142/23127546.2019.50.31>

LEGEND

- 112 — 112.ua: news channel. URL: <https://ua.112.ua>.
24к — Kanal Novyn “24”. URL: <https://24tv.ua>.
5к — 5 Kanal: TV news site. URL: <https://www.5.ua>.
АК — Antikor. URL: <https://antikor.com.ua>.
Б — Bukvy: website of the online edition. URL: <https://bykvu.com/ua>
БТ — Bez Tabu: Internet portal. URL: <https://beztabu.net>.
ВД — A great state of free and happy people: the program of the candidate for the post of President of Ukraine Petro Oleksiiovych Poroshenko.
ВЗ — Vysokyi Zamok. Blogs. URL: <https://wz.lviv.ua/blogs>.
ВН — Volynski novyny: Information agency. URL: <https://www.volynnews.com>.
ГК — Glavcom. URL: <https://glavcom.ua>.
Гор — Gordon: website of the online edition. URL: <https://gordonua.com>.
ГТ — Hromadske TV: site. URL: <https://hromadske.ua>.
ДТ — Dzerkalo Tyzhnia. Ukraine: site. URL: <https://dt.ua>.
Е — Espresso: portal. URL: <https://espresso.tv>.
ЕН — Ekonomichni Novyny: Newspaper site. URL: <https://enovosty.com/uk>.
ЄП — Yevropeiska Pravda: Information resource. URL: <https://www.eurointegration.com.ua>.
Зе — Ze! Deputat SLUHA NARODU: newsletter.
ЛН — Liga Novyn. URL: <https://ua-news.liga.net>.
ЛУ — Literary Ukraine: A newspaper of writers of Ukraine. 2018 — 2019.
МН — Merezha novyn: site. URL: <http://merezha.com>.
НВ — Novoie vremia: newspaper site. URL: <https://nv.ua/ukr>.
Нов — Novynarnia: Ukrainian news room. URL: <https://novynarnia.com>.
НП — Novyny Poltavshchyny: site of the regional municipal news agency. URL: <https://np.pl.ua>.
НС — Nashe Slovo: newspaper site. URL: <https://www.nasze-slowo.pl>.
О — Obozrevatel: newspaper site. URL: <https://www.obozrevatel.com>.
ОБ — Ostannii Bastion: social and political newspaper.
ОС — The Official site of Volodymyr Zelenskyi and the team. URL: <https://ze2019.com>.
ПУ — Presa Ukrainy: newspaper site. URL: <https://uapress.info>.
РБК — RBK—UKRAINA. Styler: information portal. URL: <https://styler.rbc.ua>.
РР — Rivne Rakurs: newspaper site. URL: <https://rakurs.rovno.ua>.
РС — Radio Svoboda. URL: <https://www.radiosvoboda.org>.
С — Svoboda: newspaper. 2018 — 2019.
СоБ — Sobor: in support of the Orthodox Church of Ukraine.
СП — Slovo Prosvity: Ukrainian Cultural Weekly. 2018 — 2019.
Стр — Strichka.kom. URL: <http://strichka.com>.
Т — Tyzhden.ua. URL: <https://tyzhden.ua>.
ТМ — Tvoie Misto: Lviv city portal. URL: <http://tvoemisto.tv>.
ТП — TV Channel “Priamyi”: site. URL: <https://prm.ua>.
ТСН — TSN: news agency site. URL: <https://tsn.ua>.
УМ — Ukraina Moloda: daily Ukrainian news and political newspaper. 2018 — 2019.
УНІАН — UNIAN: news agency website. URL: <https://www.unian.ua>.
УП — Ukrainska Pravda: newspaper site. URL: <https://www.pravda.com.ua>.
УПБ — Ukrainska Pravda. Blogs. URL: <https://blogs.pravda.com.ua>.
УПВ — Ukrainska Pravda. Elections. URL: <https://vybory.pravda.com.ua>.
ЦН — Tsensor. Net. URL: <https://censor.net.ua>.
ВВС — BBC News Ukraine: news agency website. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian>.
BU — BusinessUA.Com: інтернет-видання. URL: <http://businessua.com>.

- D — Depo.ua. URL: <https://www.depo.ua>.
DS — DS News. URL: <http://www.dsnews.ua>.
DW — Deutsche Welle. URL: <https://p.dw.com>.
En — Enigma.ua. URL: <https://enigma.ua>.
F — Facebook. URL: <https://www.facebook.com>.
GU — Gazeta UA. URL: <https://gazeta.ua>.
IN — Insider. URL: <http://www.theinsider.ua>.
MN — Mukachevo.net: Transcarpathian information and business portal. URL: <http://www.mukachevo.net/ua>.
MS — MediaSapiens. URL: <https://ms.detector.media>.
Pol — Politeka. URL: <https://politeka.net/ua>.
RTV — Rabinovich tv: page on the You Tube channel. URL: <https://www.youtube.com>.
UA1 — UA1: Online edition. URL: <https://ua1.com.ua>.
Up — UAportal. URL: <https://www.uaportal.com>.
UZ — UA ZMI: News of Ukraine: site. URL: <https://uazmi.org/news>.
YT — YouTube. URL: <https://www.youtube.com>.
ZIK — ZIK: information agency site. URL: <https://zik.ua>.
ZN — Zaxid.net. URL: <https://zaxid.net>.
ZU — Znaj.ua. URL: <https://znaj.ua>.

REFERENCES

1. Kostiuk, S. (2019, Jan 24 — 30). To gain spiritual independence of Ukraine. Tomos — a push to the victory over the agents in church robes. *Svoboda*. P. 11 (in Ukr.).
2. Romaniuk, R. (2019, June 20). How Filaret abandoned Epiphanius and what is going to happen to Orthodox Church of Ukraine. *Ukrainska Pravda*. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2019/06/20/7218716/> (in Ukr.).
3. Stepanenko, M.I. (2017). Political realia of the present day Ukrainian language: contemporary paraphrase. Kharkiv (in Ukr.).
4. Stepanenko, M.I. (2018). Publicistic-political paraphrases in the Ukrainian language: 2017. Poltava (in Ukr.).
5. Styshov, O.A. (2019). The new socio-political vocabulary and terminology in the contemporary Ukrainian language. *Linhvistychni doslidzhennia*, 50, 258 — 68. URL: <https://doi.org/10.34142/23127546.2019.50.31> Kharkiv (in Ukr.).

Статтю отримано 25.10.2019

M.I. Stepanenko

Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University, Poltava

DYNAMIC PROCESSES IN PERIPHRASTIC IN 2018 — 2019

The article deals with the ways of coining the new political lexicon (periphrastic structures) connected with emerging the essential intralingual (internal necessity in creating new words) and extralingual (participation in politics and Verkhovna Rada work etc.) factors. The author identifies the key periphrastic fields and their semantic meanings, connotative peculiarities, lexical and grammatical specific features at a level of deterministic and determinant constituents and onomasiological markers, and in the form of lexical or contextual implementers, formal and grammatical structures (word phrase, complex sentences). The article described intra-semantic differentiation of descriptive structures for designation of ecclesiastical events (granting autocephaly to the Orthodox Church, obtaining Tomos about autocephaly, the formation of the Ukrainian Orthodox Church), church figures (Patriarch / Honorary Patriarch Filaret, Metropolitan Epiphanius), social events (presidential election, snap parliamentary election in Ukraine, political campaigns, their preparation and outcomes), statesmen (Petro Poroshenko, Vladimir Zelensky), political parties (“Motherland”, “Servant of the People”, “Opposition Platform — For Life”, “Voice”, Petro Poroshenko’s party “Solidarity”, “People’s Front”, “Ukrainian Association of Patriots — UKROP”), identified significant types, subtypes of peripheral phrases, indicated their

possible semantic correlation. It has been revealed that the process of creating descriptive names that characterize the political discourse of events occurring in society is based on traditional (elaborate) and specific (author's) models, the most common of which are noun-adjective phrases, compound words with substantive-attributive and pronoun-relative predicative parts; it has been proved that the lexical-semantic source of the modern Ukrainian language is constantly changing in accordance with language regulations and receives the appropriate linguistic forms. The task of linguistics implies objective linguistic interpretation of this source.

Keywords: *periphrasis, periphrastic field, connotative potential, semantics of secondary names, intra/extra-linguistic factors.*